

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

PROIECT

PRIVIND EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR
SPECIFICE
FUNCȚIEI DE PREȘEDINTE AL
SECȚIEI DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL A
ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Judecător
EUGENIA MARIN

IUNIE 2018

**Prezentarea generală
a Secției de contencios administrativ și fiscal
a Înaltei Curți de Casație și Justiție**

1. Cadrul legal de organizare și funcționare

Conform dispozițiilor art. 126 alin. (1) și (3) din Constituția României, justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, iar Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii pe întreg teritoriul țării de către instanțele de judecată.

Potrivit art.18 alin.(2) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, cu modificările și completările ulterioare, Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

În exercitarea acestor funcții constituționale și legale, Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în 4 secții, fiecare cu competență proprie, potrivit art.19 alin.(2) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, cu modificările și completările ulterioare:

- Secția I civilă;
- Secția a II-a civilă;
- Secția penală;
- Secția de contencios administrativ și fiscal.

În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează, de asemenea, completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Secțiile Unite, precum și 4 complete de 5 judecători (2 în materie civilă și 2 în materie penală).

În conformitate cu prevederile art. 21 alin.(1) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă:

- recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;
- recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecătii a fost întrerupt în fața curților de apel.

Art. 23 alin. (1) din același act normativ prevede că Secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, deci și Secția de contencios administrativ și fiscal, în raport cu competența fiecăreia, soluționează:

- cererile de strămutare, pentru motivele prevăzute în codurile de procedură;
- conflictele de competență, în cazurile prevăzute de lege;
- orice alte cereri prevăzute de lege.

Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție are stabilită competența materială, în principal, potrivit prevederilor art.10 din Legea contenciosului administrativ nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, dar în alte acte normative sunt stabilite norme de competență a instanțelor de contencios administrativ, inclusiv a Instanței Supreme, fie ca instanță de recurs, fie ca instanță de fond.

Potrivit art.10 alin.(1) și (2) din Legea contenciosului administrativ, competența instanțelor de contencios administrativ este stabilită în raport de două criterii: criteriul poziției emitentului actului contestat (autorității sau instituției publice locale, județene sau centrale) și criteriul valoric (aplicabil în cazul taxelor, impozitelor, contribuțiilor, datorii vamale și accesoriile acestora).

În raport de aceste criterii, Secția de contencios administrativ și fiscal a Instanței Supreme judecă, ca instanță de recurs, recursurile exercitate împotriva hotărârilor pronunțate de Secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel când au ca obiect anularea actelor administrative emise de autoritățile publice centrale și acte administrative referitoare la taxe, impozite, contribuții, datorii vamale și accesoriile acestora cu o valoare de peste 1.000.000 lei.

Art.10 alin.(1¹) din lege instituie o excepție de la aceste criterii și prevede competența de soluționare a recursurilor formulate împotriva hotărârilor curților de apel ce vizează acte administrative emise de autoritățile publice centrale care au ca obiect sume reprezentând finanțare nerambursabilă din partea Uniunii Europene, *indiferent de valoare*, tot în competența Secției de contencios administrativ și fiscal a Instanței Supreme.

Există norme legale, în diferite acte normative, prin care s-a stabilit competența de soluționare, în fond, a unor acțiuni de către Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel de reguli de competență sunt prevăzute în :

➤ art.29 alin.(7) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ce prevede calea de atac a contestației formulate împotriva hotărârilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii privind cariera și drepturile judecătorilor și procurorilor;

➤ art.33 alin.(9) din Legea nr.312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, prin care sunt reglementate acțiunile având ca obiect hotărârea de revocare din funcție a membrilor Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României;

➤ art.275 alin.(2) din O.U.G. nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările ulterioare, prin care se contestă hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României cu privire la o instituție de credit, inclusiv cele cu privire la persoanele prevăzute la art.108 alin.(1) ori la persoanele desemnate să asigure conducerea sucursalelor instituției de credit și actele cu privire la acționarii acesteia;

➤ art.276 din același act normativ instituie posibilitatea contestării refuzului nejustificat al Băncii Naționale a României de a se pronunța, în termenele prevăzute de lege, cu privire la o cerere de autorizare care cuprinde toate datele și informațiile cerute potrivit prevederilor legale în vigoare.

2. Volumul activității desfășurate în cadrul secției

Materia contenciosului administrativ este cea mai dinamică dintre ramurile dreptului, iar aceasta se reflectă în creșterea continuă a numărului de dosare aflate pe rolul instanțelor, indiferent dacă acestea sunt tribunalele, curțile de apel sau Instanța Supremă.

Dacă pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal a Curții Supreme de Justiție erau 377 cauze în anul 1991, ulterior, în anul 2004, au fost înregistrate 12.586 cauze, iar, în anul 2012, 11.761 cauze.

Ca urmare a aplicării prevederilor Legii nr.2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea

punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedura civilă s-a observat o scădere a volumului de cauze aflate pe rol, astfel încât în anul 2014 pe rolul secției s-au aflat 9.555 de dosare, în anul 2015 un număr de 9.816 dosare, dar, începând cu anul 2016, s-a observat o tendință de creștere a numărului de dosare, în anul 2016 fiind înregistrate 11.496 de dosare, iar în anul 2017, 13.884 de dosare.

Chiar dacă, datorită fluctuației numărului de judecători și, deci, implicit a numărului de complete ce au funcționat la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal, numărul dosarelor rămase în stoc la sfârșitul anului a crescut de la 5.772 dosare în anul 2015, 7.812 dosare în anul 2016 și 9.712 dosare la finalul anului 2017, această creștere este datorată nu numai unui ritm mai redus de soluționare a litigiilor, ci și pentru că s-a observat o creștere a numărului de dosare nou intrate în cursul unui an. Astfel, dacă în anul 2015 numărul dosarelor nou intrate a fost de 5.109, în anul 2016 numărul acestora a ajuns la 5.724, iar în anul 2017 la 6.072.

Totuși ar trebui remarcat faptul că, în anul 2017, a crescut numărul dosarelor soluționate, acestea ajungând la 4.172 de cauze, față de 3.684 cauze soluționate în anul 2016. Această creștere a numărului de dosare soluționate a fost consecința ocupării posturilor de judecător și reînființării, începând cu luna iulie 2017, a Completelor nr.9 și nr.10, dar și a reînființării, începând cu luna ianuarie 2017, a Completului nr.7.

Pe primul trimestru al anului 2018, numărul dosarelor aflate pe rol a fost de 10.147 dosare, al celor nou intrate de 1886 dosare, al dosarelor aflate în stoc a fost de 9.712 dosare, iar al celor soluționate a fost de 1.451 dosare.

Poate că aceste date statistice reflectă un număr mare de dosare ce urmează a fi soluționate, dar ar trebui precizat că, pe lângă acesta, nici complexitatea dosarelor nu trebuie neglijată. Potrivit datelor statistice, ponderea covârșitoare în cadrul acestui volum o constituie dosarele ce au ca obiect recursurile. Astfel, la nivelul anului 2017, din totalul cauzelor aflate pe rol, dosarele având ca obiect recurs erau în număr de 12.402 dosare dintr-un total de 13.884 dosare aflate pe rolul secției.

La data de 1 iunie 2018, majoritatea covârșitoare a dosarelor aflate pe rolul celor 10 complete ce funcționează la nivelul secției o reprezintă dosarele ce sunt soluționate potrivit Codului de procedură civilă 2010, iar numărul dosarelor ce se

soluționează potrivit vechiului Cod de procedură civilă a scăzut, iar în unele ședințe de judecată se judecă numai litigiile potrivit noului Cod de procedură civilă. Astfel, la 1 iunie 2018 un număr de 10.451 cauze aflate pe rol sunt dintre cele ce se soluționează potrivit Noului Cod de procedură civilă.

În medie, numărul dosarelor repartizate celor 10 complete este de aproximativ 1.000 de dosare, cu excepția Completelor nr.7, nr.9 și nr.10, care, fiind reînființate în anul 2017, au repartizate un număr mai mic, de 994, respectiv, 780 și 755 dosare.

3. Structura organizatorică a secției: judecători, magistrați - asistenți și grefieri

Judecătorii

Pentru că volumul de activitate al Secției de contencios administrativ și fiscal a fost cel prezentat, la nivelul conducerii administrative au fost luate măsuri pentru mărirea numărului de posturi de judecător, fie prin transferul unor posturi de la alte secții ale Instanței Supreme, fie prin scoaterea la concurs a posturilor temporar vacante, măsuri adoptate la sfârșitul anului 2016, dar care au avut drept consecință sporirea numărului de posturi pentru care a fost organizat concursul de promovare în perioada 3 ianuarie - 31 mai 2017.

În urma acestui concurs, au fost promovați, începând cu jumătatea anului 2017, un număr de 8 judecători, astfel că, după aprobarea Colegiului de conducere, au fost reînființate Completele nr.9 și nr.10 începând cu 1 iulie 2017 (Hotărârea Colegiului de conducere nr. 37 din 28 iunie 2017), după ce, la începutul anului 2017 a fost reînființat Completul nr.7 (Hotărârea Colegiului de conducere nr.25 din 8 decembrie 2016), toate aceste complete fiind desființate în anii anteriori, ca urmare a numeroaselor pensionări.

În aceste condiții, începând cu al doilea semestru al anului 2017 în secție și-au desfășurat activitatea 10 complete de judecată, ca și în primul trimestru al anului 2018. Ar trebui precizat că, începând cu luna septembrie 2017, ca urmare a pensionării unui judecător, unul dintre completele secției (Completul nr.10) a funcționat cu doi membri stabili, iar cel de-al treilea membru era planificat, prin rotație, dintre ceilalți judecători ai secției.

În urma concursului de promovare pentru funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție organizat de Consiliul Superior al Magistraturii în perioada 30.08.2017 - 14 martie 2018 au fost promovați 2 judecători începând cu luna mai 2018. Dintre cei doi judecători nou promovați, unul a fost repartizat în Completul nr.10, iar celălalt judecător a înlocuit în ședință câte un judecător din alte complete.

Începând cu luna mai 2018, ca urmare a încetării suspendării din funcție a doamnelor judecător Bîrsan Gabriela Victoria și Corbu Corina, secția funcționează cu un număr de 34 de judecători, inclusiv președintele de secție.

Cu privire la participarea la ședințele de judecată, fiecare complet are planificat, în medie, un număr de 2 ședințe lunar, existând posibilitate ca, în funcție de datele calendaristice, în unele luni să fie planificate și 3 ședințe lunar. De aceea, media de participare la ședințe pentru fiecare judecător la secției a fost, în anul 2017, de 14 ședințe anual.

În cadrul acestor ședințe planificate sunt soluționate, de către unele complete, atât dosarele ce se judecă în ședință publică sau în camera de consiliu, potrivit noului Cod de procedură civilă și vechiului Cod de procedură civilă, cât și cele ce parcurg procedura de filtrare a recursurilor ce se soluționează în camera de consiliu, respectiv procedura de analiză a raportului privind admisibilitatea în principiu a recursurilor și cea de examinare a recursurilor. Alte complete au ales să planifice în zile diferite ședințele de cameră de consiliu în care se derulează procedura de filtrare a recursurilor, mai ales că aceasta nu presupune dezbateri contradictorii cu părțile și nu se perturbă nici activitatea din singura sală de ședință în care secția își desfășoară activitatea de judecată.

Procedura de filtrare a recursurilor este o procedură ce impune parcurgerea mai multor etape, dar în timp, ceea ce presupune rularea fiecărui dosar de recurs de cel puțin 4 ori pentru următoarele operațiuni procedurale: întocmirea raportului asupra admisibilității în principiu în cazul recursurilor; participarea la ședința de cameră de consiliu a completului de filtru pentru analiza și însușirea raportului; participarea la ședința de cameră de consiliu a completului de filtru pentru analiza recursului în condițiile art.493 alin.(5) și (6) din Codul de procedură civilă din 2010; participarea la judecata pe fond a recursului, în ședință publică, activitatea fiind desfășurată de către magistrații-asistenți și grefierii de procedură preabilă și de ședință, sub îndrumarea și verificarea judecătorilor, membri ai completului respectiv.

În raport de toate acestea, la nivelul anului 2017, fiecare judecător a rulat, în medie, 1.059 dosare, respectiv 587 în ședința publică și 472 în procedura de filtrare a recursurilor.

În privința numărului de decizii pronunțate, în anul 2017, acesta a variat. Unele complete au pronunțat peste 500 de decizii (C1, C2, C3, C4), alte complete au pronunțat sub această cifră. Cauzele care au dus la această situație țin și de modul în care fiecare complet își gestionează dosarele repartizate, mai ales că, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă 2010, stabilirea termenelor este de competența exclusivă a completului de judecată, dar și de numărul magistraților-asistenți repartizați fiecărui complet.

Numărul deciziilor redactate de către judecători a fost diferit de la un complet la altul. În anul 2017, de exemplu, numărul cel mai mic de decizii redactate de către un judecător, ce și-a desfășurat activitatea pe durata întregului an, a fost de 36 de decizii, iar cel mai mare număr de decizii redactate de un judecător a fost de 67 de decizii. Pentru primul trimestru din anul 2018, judecătorii și-au repartizat spre redactare un număr de minim de 10 decizii și un număr maxim de 23 decizii.

Judecătorii Secției de contencios administrativ și fiscal, pe lângă participarea la ședințele de judecată din cadrul secției, participă și la ședințele planificate ale Completelor de 5 judecători în materie civilă. Din fiecare complet face parte și câte un judecător al secției, fiind desemnați și membrii supleanți ce participă la activitatea celor 2 complete.

În anul 2017 s-a constatat o creștere a numărului de dosare având ca obiect dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă, în sens larg, dar și al sesizărilor ce vizează materia contenciosului administrativ și sunt soluționate de către judecătorii secției corespunzătoare. În anul 2017 au fost soluționate 20 de sesizări pentru dezlegarea unor chestiuni de drept de către Secția de contencios administrativ și fiscal, iar până în prezent, în anul 2018, au fost soluționate 3 sesizări cu același obiect.

În anul 2017, 27 de judecători ai Secției de contencios administrativ și fiscal au participat la soluționarea dosarelor având ca obiect recursuri în interesul legii, având de întocmit, în medie, 2 rapoarte și 29 de judecători au participat la soluționarea dosarelor având a obiect dezlegarea unor chestiuni de drept, media

rapoartelor fiind de 2-3 rapoarte/judecător, numărul sesizărilor de recurs în interesul legii soluționate în anul 2017 fiind de 28, iar în anul 2018, până în prezent, au fost soluționate 8 sesizări.

Magistrații-asistenți

În cadrul fiecărei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție își desfășoară activitatea magistrați-asistenți, sub coordonarea unui magistrat-asistent șef și a președintelui de secție. Activitatea magistratului-șef și a magistraților-asistenți este reglementată în art.69 - 72 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare , și în art.50-52 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu modificările și completările ulterioare.

În anul 2017, numărul magistraților-asistenți a fost de 23 și postul de magistrat-asistent șef. Dintre aceștia, 3 magistrați-asistenți au fost numiți în funcție începând cu data de 15 martie 2017, prin Hotărârea Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii din 28.02.2017, 1 magistrat-asistent care a fost în concediu de creștere copil și-a reluat activitatea începând cu luna septembrie 2017, iar un magistrat-asistent s-a aflat în concediul de creșterea copilului.

În prezent, numărul magistraților-asistenți este de 25, inclusiv magistratul-asistent șef, dintre care un magistrat-asistent se află în concediul de creștere copil, iar un magistrat-asistent a fost transferat începând cu 8 ianuarie 2018 pe o perioadă de un an de la o altă secție. Cum numărul acestora este insuficient, în prezent unele complete au repartizați 3 magistrați-asistenți (Completele C1, C2, C3, C5 și C8), altele 2 magistrați-asistenți (Completele C4, C6, C7 și C10), iar Completul nr.9 are repartizat un singur magistrat-asistent, astfel că, la ședințele de judecată ale acestui complet, participă, prin rotație, magistrații-asistenți de la completele care au repartizați câte 3 magistrați-asistenți.

După intrarea în vigoare a prevederilor Noului Cod de procedură civilă, volumul de activitate desfășurat de magistrații-asistenți a fost în continuă creștere deoarece, concomitent cu activitatea de pregătire și soluționare a cauzelor care se judecau potrivit Codului de procedură civilă de la 1865, au desfășurat și activitatea de pregătire, filtrare și soluționare a cauzelor care se judecă potrivit acestuia, iar etapele acestei activități sunt numeroase și consumă foarte mult timp.

În anul 2017, cei 23 de magistrați-asistenți ce și-au desfășurat efectiv activitatea (inclusiv magistratul-asistent șef) au participat, în medie, la 6-7 ședințe

de judecată (ședințe publice, conform planificării de ședință) în care au rulat, în medie, un număr de 319 dosare/magistrat, dar totalul dosarelor rulate, în ședință publică și în completul de filtru, a ajuns la un număr de 10.881 de dosare, rezultând o medie de 473 de dosare/magistrat-asistent.

Aceștia au redactat, în medie, în anul 2017 un număr de 124 de decizii pronunțate în ședințele publice și 154 de încheieri în procedura de filtrare a recursurilor și au întocmit, în medie, 110 rapoarte privind admisibilitatea în principiu a recursului, totalul de documente procedurale (decizii, încheieri, practice) întocmite sau verificate (pentru că sunt întocmite de grefierii repartizați pe complet) fiind de 10.881.

În cazul magistraților asistenți, ce și-au desfășurat activitatea pe parcursul întregului an 2017, cel mai mare număr de decizii redactate a fost de 172 decizii, iar cel mai redus a fost de 116 decizii.

Grefierii

În concret, în cazul grefierilor ce își desfășoară activitatea în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, atribuțiile sunt prevăzute expres în art.55¹-55⁴ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și unde se precizează că, în cadrul acestei instanțe, funcționează un corp de grefieri, compus din prim-grefieri și grefieri, stabiliți prin statul de funcții, dat fiind specificul organizării Instanței Supreme.

În anul 2017, în cadrul secției și-au desfășurat activitatea 2 prim-grefieri, 28 de grefieri, 1 prim-grefier a fost în concediu medical, 1 grefier s-a aflat în concediu de creștere copil, iar un post a fost vacant. Dintre grefierii ce au activat, 10 au avut atribuții de grefier de ședință, iar 8 s-au ocupat de parcurgerea procedurii prelabile potrivit Codului de procedură civilă 2010, toți sub coordonarea unui prim-grefier.

La nivelul secției, în prezent, în statul de funcții figurează un număr 3 posturi de prim-grefier și 29 de posturi de grefier, fiind ocupate 30 de posturi, din care 28 posturi de grefier și 2 posturi de prim-grefier, fiind vacant un post de grefier și unul de prim-grefier.

De foarte puțin timp, s-a reușit ca fiecare complet să funcționeze cu câte doi grefieri, un grefier de ședință și un grefier repartizat pentru activitatea de procedură prelabilă, iar restul grefierilor sunt repartizați la arhivă (3), grefieri dactilografi (3)

și un grefier responsabil cu obținerea semnăturilor și transportul dosarelor, iar un grefier este în concediul de creștere și îngrijire copil.

După cum se poate observa, este important că s-a reușit, chiar dacă numai de foarte scurt timp, ca și Completele nr.9 și nr.10 să aibă repartizați câte doi grefieri, mai ales că, fiind reactivate începând cu luna iulie 2017, volumul de activitate este în creștere și era necesară activitatea celor 2 grefieri pentru fiecare complet.

Dar, în condițiile volumului de activitate al secției, dacă pentru postul de prim-grefier situația a fost neclară deoarece persoana care a deținut această funcție a fost, pentru o perioadă mai îndelungată, în concediul de boală, iar acum a formulat cerere de pensionare, nu se poate justifica vacanța postului de grefier și faptul că nu s-a solicitat scoaterea acestuia la concurs, mai ales că acesta urma să fie organizat de către Înalta Curte de Casație și Justiție, după aprobare de către Colegiul de conducere, iar o asemenea solicitare nu a fost făcută către acesta, cel puțin din ianuarie 2017 și până în prezent.

Ar trebui precizat că, în ultima ședință a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție (7 iunie 2018), s-a aprobat trecerea în schema de personal a Secției de contencios administrativ și fiscal a încă unui post de grefier cu studii superioare, ce urmează a fi scos la concurs în următoarea ședință de colegiu, împreună cu postul vacant deja în schema secției.

Acestea sunt resursele umane de care dispune Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dar pentru buna desfășurare a activității, pe lângă resursele umane, este nevoie și de resurse materiale. Este binecunoscută situația spațiilor în care își desfășoară activitatea Instanța Supremă și nu are niciun rost să insist asupra acestei probleme, dar, trebuie să recunoaștem că aceasta are o influență asupra randamentului și eficienței activității desfășurate. Acum este în plină desfășurare o nouă procedură de achiziție a unui spațiu în care urmează să fie transferată activitatea Secției de contencios administrativ și fiscal, după ce, la finalul anului trecut, două asemenea proceduri derulate nu s-au finalizat cu obținerea unui spațiu.

Atribuțiile președintelui de secție în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție

Acestea sunt stabilite în Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Conform art.31 alin. (2) din acest Regulament, președinții de secții au următoarele atribuții:

- organizează, îndrumă și controlează activitatea secției în limitele prevăzute de lege și de prezentul regulament, ținând seama de dispozițiile președintelui și ale vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și de hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- stabilesc atribuțiile personalului din cadrul secției, potrivit fișei fiecărui post și efectuează, potrivit nevoilor secției, redistribuirea personalului pe posturi și a atribuțiilor acestuia;
- asigură buna organizare și funcționare a sistemului informatizat de repartizare aleatorie a cauzelor pe complete de judecată în cadrul secției;
- îndeplinesc acte procedurale sau dispun îndeplinirea actelor procedurale, potrivit legii;
- aprobă programul de participare a magistraților-asistenți și a grefierilor de ședință la ședințele de judecată;
- rezolvă corespondența adresată secției;
- informează președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la activitatea secției în vederea cunoașterii acesteia și, când este cazul, pentru luarea măsurilor prevăzute de lege și de prezentul regulament;
- duc la îndeplinire orice măsură dispusă de Colegiul de conducere, precum și de președintele și vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit legii și prezentului regulament.

Potrivit art.31 alin.(5) din Regulament, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal:

- ia măsurile necesare pentru desemnarea, în condițiile art.27⁴, a judecătorilor secției care intră în compunerea completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;
- desemnează, în caz de imposibilitate, judecătorul din cadrul secției care ia măsurile necesare pentru desemnarea, în condițiile art.27⁴, a judecătorilor secției care intră în compunerea completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;
- prezidează completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul în care chestiunea de drept privește activitatea secției;

- desemnează, în caz de imposibilitate, judecătorul din cadrul secției care prezidează completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul în care chestiunea de drept privește activitatea secției;
- ia, prin rezoluție, măsuri pentru stabilirea aleatorie a completelor formate din 3 judecători, care pregătesc dosarele de recurs și decid asupra admisibilității în principiu a recursurilor, în condițiile prevăzute în art. 493 alin. (1) din Codul de procedură civilă sau desemnează persoana din cadrul secției care ia, prin rezoluție, aceste măsuri.

În art.32 alin. (1) și (2) din același Regulament se prevede că:

- președinții de secții stabilesc judecătorii care compun completele de judecată din cadrul secțiilor, transmit spre aprobare Colegiului de conducere compunerea completelor de judecată din cadrul secțiilor și programează ședințele acestora,
- dacă numărul de judecători necesar formării completului de judecată nu poate fi asigurat, acesta se constituie cu judecători de la celelalte secții, desemnați de către președintele sau unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin tragere la sorți.

Art. 33 alin.(1) și (4) din același Regulament a statuat atribuția președintelui de secție:

- de a convoaca judecătorii secției și a supune dezbaterii acestora jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și alte probleme de interes general, în vederea luării măsurilor necesare pentru buna desfășurare a activității secției,
- de a stabili grupuri de lucru formate din 2-3 judecători și/sau magistrați-asistenți ai secției pentru identificarea problemelor de drept care generează practică neunitară și propunerea de soluții în scopul rezolvării acestora, inclusiv propunerea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție de către colegiul de conducere al acesteia cu cereri de recurs în interesul legii, în vederea unificării practicii pe diverse probleme de drept.

4. Identificare unor vulnerabilități sau disfuncționalități și prezentarea de propuneri și soluții

După cum rezultă din cele prezentate, la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal ar putea fi considerate asemenea aspecte :

- spațiul necorespunzător în care se desfășoară activitatea, coroborat cu volumul de activitate, concretizat într-un număr mare de dosare ce se impun a fi gestionate până la momentul soluționării;
- schema de personal redusă față de volumul de muncă (numărul insuficient al judecătorilor, magistraților-asistenți și grefierilor);
- durata mare de timp în care sunt soluționate recursurile în raport cu data înregistrării acestora pe rolul Instanței Supreme (aceasta a crescut permanent și a ajuns, în prezent, la 2 ani sau 2 ani și 6 luni);
- numărul mare al deciziilor care sunt redactate cu depășirea unui termen rezonabil.

Soluțiile și propunerile pentru eliminarea sau diminuarea acestora:

➤ Atribuțiile președintelui de secție sunt limitate în privința măsurilor ce pot fi dispuse pentru obținerea unui spațiu corespunzător de desfășurare a activității secției, dar, deși de câțiva ani se încearcă găsirea unei soluții pentru asigurarea unor condiții normale de lucru, în prezent este în derulare o procedură de achiziție a unui spațiu în vederea închirierii, după obținerea fondurilor necesare, iar acesta va fi alocat Secției de contencios administrativ și fiscal. Prin urmare, în măsura în care această procedură se va finaliza cu semnarea unui contract, problema asigurării unor condiții normale de lucru ar putea fi soluționată.

➤ În condițiile volumului de activitate al secției, numărului insuficient de judecători, magistrați-asistenți și grefieri este foarte greu de procedat la o redistribuire a personalului din cadrul secției.

Se poate face solicitare către conducerea instanței (președinte, colegiul de conducere), ca în măsura în care există posturi vacante la nivelul altor secții sau compartimente ale instanței, acestea să fie transformate în posturi de magistrați-asistenți și grefieri, cu modificarea corespunzătoare a statului de funcții, chiar și

pentru o perioadă determinată, și suplimentarea posturilor la Secția de contencios administrativ și fiscal.

Au fost făcute demersuri de către conducerea instanței pentru aprobarea suplimentării, de către Guvernul României, a posturilor de judecător, magistrat-asistent și greșier și există posibilitatea ca, într-un termen relativ scurt, să fie adoptată hotărârea de Guvern, pentru a se putea declanșa procedura de ocupare a acestora.

În condițiile în care legea prevede că organizarea concursurilor de ocupare a posturilor de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție și magistrat-asistent sunt organizate de către Consiliul Superior al Magistraturii și durata acestor proceduri, se poate estima că ocuparea, față de data suplimentării posturilor, nu se va putea face mai înainte de 1 an pentru funcția de judecător și 6 luni pentru cea de magistrat-asistent. Pentru funcția de greșier, concursul fiind organizat de Înalta Curte de Casație și Justiție, procedura de ocupare poate fi parcursă pe o perioadă de 3 luni de la momentul aprobării suplimentării posturilor.

➤ Pentru a fi redusă durata de soluționare a dosarelor, dacă procedura de închiriere a unui spațiu se finalizează cu succes, la nivelul secției ar putea fi înființat încă un complet, mai ales că în caietul de sarcini s-a solicitat ca spațiul ce va fi închiriat să dispună de 2 săli de ședință de judecată.

În condițiile actuale, înființarea unui nou complet ar fi condiționată de rezervarea sălii Secțiilor Unite, pentru ziua de ședință ce va fi stabilită aceluiași complet, în raport de alte ședințe ce vor fi programate în acea sală (ședințele completelor de recursuri în interesul legii, completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Completelor de 5 judecători în materie civilă și penală, ședințe de fond ale completelor de 3 judecători ale secției penale) deoarece în sala de ședință a Secției de contencios administrativ și fiscal sunt programate ședințe în fiecare zi lucrătoare a săptămânii.

Problema înființării unui nou complet va putea fi însă supusă analizei Colegiului de conducere, nu numai în raport de închirierea unui nou imobil, ci și după analizarea cererii de transfer la Secția penală, formulată de către unul dintre judecătorii secției și după finalizarea cererii de numire în funcția de formator cu normă întreagă la Institutul Național al Magistraturii, formulată de un alt judecător ce activează în cadrul secției.

➤ Tot ca o măsură ce poate fi luată pentru a fi redusă durata soluționării cauzelor, unui complet de judecată ar trebui să-i fie repartizat un număr de 3 magistrați-asistenți.

Actuala formulă de repartizare a magistraților-asistenți pe complete este un factor ce duce la crearea de disensiuni și nemulțumiri deoarece participarea magistraților-asistenți la ședințele de judecată este la un interval de 1 lună și jumătate, în cazul completelor cu 3 magistrați-asistenți repartizați pe complet, în timp ce, în cazul completelor ce au repartizați 2 magistrați-asistenți, participarea la ședință se face la un interval de o lună. Oricum se impun măsuri, chiar și în ipoteza în care numărul magistraților-asistenți nu este sporit, ca fiecare complet să funcționeze cu câte 2 magistrați-asistenți pe complet, deoarece repartizarea unui singur magistrat-asistent la un complet are numai dezavantaje, atât pentru judecătorii aceluși complet cât și pentru magistrații-asistenți care, prin rotație, participă la ședințe.

Modul actual de repartizare a magistraților-asistenți are consecințe și asupra modului de gestionare a dosarelor repartizate fiecărui complet deoarece participarea la ședințele de judecată nu este singurul aspect al activității desfășurate de aceștia. În procedura de filtrare (redactarea rapoartelor privind admisibilitatea în principiu a recursurilor, verificarea încheierilor prin care se dispune comunicarea rapoartelor și a celor prin care este admis în principiu recursul) magistratul-asistent are un rol substanțial, iar, în ipoteza în care procedura de filtrare a recursului în materia contenciosului administrativ nu va fi abrogată, volumul de activitate este inegal repartizat pe complete, în condițiile în care unele complete funcționează cu 3 magistrați-asistenți, altele cu 2 magistrați-asistenți, iar un complet chiar cu un singur magistrat-asistent, deși, cu aproximație, fiecare complet are, la acest moment, circa 1.000 de dosare repartizate.

În măsura în care va fi posibilă înființarea încă unui complet, se va putea asigura participarea unui număr de 2 magistrați-asistenți, chiar dacă nu va interveni suplimentarea schemei imediat pentru că se va proceda la o nouă repartizare a acestora pe complete, iar acest complet nou înființat va putea să funcționeze și cu un număr de 2 grefieri, dacă va fi finalizat cu succes concursul pentru ocuparea postului vacant de grefier și a celui ce a fost transferat prin hotărârea Colegiului de conducere.

➤ Dacă se va reuși suplimentarea posturilor de grefier, așa cum s-a solicitat, ar trebui repartizați câte 3 grefieri pentru fiecare complet și, în ipoteza în care procedura de filtrare a recursurilor nu va mai fi parcursă, fiecare dintre aceștia va fi grefier de ședință, urmând a avea de gestionat dosarele repartizate în ședința la care participă.

Și dacă nu se va ajunge la repartizarea a câte 3 grefieri pe fiecare complet, atunci, tot în ipoteza în care procedura de filtrare a recursurilor nu va mai fi reglementată, cei 2 grefieri repartizați vor fi grefieri de ședință ce vor gestiona dosarele repartizate în ședința la care participă. Această modalitate de lucru a fost experimentată cu succes, pe o perioadă de timp, de către grefierii repartizați Completului nr.1 și concluziile sunt îmbucurătoare, chiar dacă fiecare dintre cei doi grefieri au desfășurat atât activitatea de grefier de ședință, cât și pe cea de grefier de procedură prealabilă.

Probabil că vor exista unele reticențe ale grefierilor ce își desfășoară activitatea numai în legătură cu procedura prealabilă de a participa la ședințele de judecată, dar prin prezentarea argumentelor și discuții individuale cu aceștia, dar și cu magistrații-asistenți și judecătorii ce formează acel complet, cred că soluția va fi împărțită de cei vizați.

Modul de organizare a activității grefierilor va fi influențat și de intrarea sau nu în vigoare a prevederilor din Codul de procedură civilă referitoare la pregătirea dosarului de recurs de către instanța a cărei hotărâre este atacată, dispoziție a cărei intrare în vigoare a fost prorogată până la 1 ianuarie 2019. Dacă intrarea în vigoare a acestui text nu ar mai fi prorogată, atunci va exista o degrevare a activității grefierilor.

Eventualele modificări ce vor fi aduse Legii contenciosului administrativ sau Codului de procedură civilă ar putea influența soluționarea cu celeritate a cauzelor pentru că, pe lângă modificarea normelor de competență ce vor avea o influență după o perioadă mai lungă de timp (1-2 ani), abrogarea dispozițiilor cu privire la procedura de filtrare a recursurilor va reduce considerabil volumul de activitate desfășurat de grefieri, magistrați-asistenți și judecători pentru că s-ar elimina etapele anterioare soluționării dosarului în ședință publică și, astfel, s-ar putea ajunge la o creștere a numărului de cauze pe fiecare ședință și, implicit, reducerea timpului de soluționare a unui recurs.

➤ Pentru că redactarea hotărârilor într-un termen rezonabil este un aspect care ar trebui să preocupe atât pe magistrații-asistenți, cât și pe judecători, monitorizarea redactării este foarte importantă, chiar dacă o monitorizare a redactărilor în termen a acestora este efectuată și de către conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Nu poate fi contestat volumul și numărul dosarelor aflate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dar, în condițiile în care există decizii neredactate din anul luna mai 2017 (în cazul judecătorilor) și din luna ianuarie 2017 (în cazul magistraților – asistenți) se impune o analiză a cauzelor care determină aceste întârzieri pentru ca acestea să fie eliminate, astfel încât numărul deciziilor neredactate într-un termen rezonabil să se reducă, mai ales că, începând cu data de 22 iunie 2018, nu mai sunt planificate ședințe de judecată.

Sub acest aspect se impune precizarea că există întârzieri în redactarea deciziilor, deși numărul deciziilor repartizate spre redactare este comparabil, dar există și situații când numărul, dar și complexitatea deciziilor repartizate pentru redactare este diferit în funcție de fiecare complet. De aceea, ar fi utilă și necesară armonizarea pozițiilor membrilor completelor și, în cazul în care se înregistrează, din motive obiective, întârzieri în redactarea deciziilor, fiecare complet să adopte măsuri corespunzătoare, atribuțiile președintelui de secție fiind destul de limitate sub aspectul modului în care sunt repartizate spre redactare deciziile pronunțate.

5. Măsuri ce ar putea fi luate pentru asigurarea rolului constituțional stabilit pentru instanța supremă, acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii:

✓ Mecanismul de unificare a practicii neunitare ar trebui continuat, chiar dacă au fost instituite și alte posibilități de unificare în Codul de procedură civilă (dezlegarea unor probleme de drept), dar avantajul acestui mecanism este că timpul pentru adoptarea unei soluții de unificare a practicii neunitare, de la momentul identificării acesteia, este mult mai scurt decât cel instituit de Codul de procedură civilă.

S-ar putea obiecta, așa cum s-a și făcut deja, că aceste soluții de unificare a practicii neunitare nu au caracter obligatoriu, dar, nici anterior instituirii mecanismului dezlegării unor probleme de drept, acestea nu aveau caracter obligatoriu și, cu toate acestea, fiind făcute publice și transmise atât secțiilor de

contencios administrativ ale tribunalelor, cât și secțiilor de contencios ale curților de apel, ele erau și sunt aplicate de către judecătorii de la aceste secții, iar, de foarte multe ori, ele sunt invocate de către părțile în litigiile aflate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție și aplicate, ceea ce dovedește viabilitatea acestui mecanism.

Acest mecanism va putea fi folosit, sper cu succes, mai ales în condițiile preconizate de modificări ce vor fi aduse Legii contenciosului administrativ și Codului de procedură civilă, acte normative cu aplicabilitate covârșitoare asupra activității secției, urmând a fi stabilite proceduri de lucru comune pentru rezolvarea situațiilor ce se vor ivi dar și pentru interpretarea unitară a modificărilor legislative intervenite.

✓ Chiar dacă în ultima perioadă a crescut numărul deciziilor publicate pe site-ul Instanței Supreme, consider că ar trebui reluată editarea culegerilor de practică cu jurisprudența relevantă a Secției de contencios administrativ și fiscal pentru că ele au avantajul popularizării acesteia într-o formulă sistematizată pe materii și identificarea cu ușurință a problemei de drept.

✓ Este importantă de obținut cooperarea colegilor judecători și a magistrați-asistenți pentru întocmirea și actualizarea permanentă a fișelor de jurisprudență, prin adoptarea unui sistem unic de identificare și înscriere a problemei de drept soluționate prin decizia pronunțată.

Întocmirea fișelor de jurisprudență este utilă atât în cazul dosarelor aflate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal, dar și în cazul mecanismelor ce vizează dezlegarea unor probleme de drept sau recursuri în interesul legii, după modelul celor întocmite anterior, dar neactualizate, referitoare la jurisprudența secției în materia incompatibilităților și conflictelor de interese.

Acestea vor fi întocmite pe materii (fiscalitate, excepții de nelegalitate, corecții financiare etc.) după fiecare ședință de judecată, urmând a fi înscris de către fiecare complet, prin magistratul-asistent, după ce încadrarea va fi făcută de comun acord cu toți membrii completului, numărul deciziei și problema de drept analizată în speță, iar după redactarea deciziei aceasta se va regăsi în folderul comun de decizii.

✓ Transmiterea, în format electronic, pe adresa fiecărui magistrat-asistent a soluțiilor adoptate de Completele pentru dezlegarea unor probleme de

drept și Completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii care vizează activitatea secției, în condițiile în care, până la publicarea deciziilor pronunțate în Monitorul Oficial, nu există decât posibilitatea accesării centralizatorului publicat pe site-ul Instanței Supreme, dar care cuprinde totalitatea sesizărilor.

✓ Va fi actualizat, după fiecare ședință de secție, Centralizatorul cu soluțiile de unificare a practicii neunitare pentru că este un instrument foarte util de identificare a soluțiilor pronunțate cu privire la unificarea practicii neunitare.

✓ Apreciez că se impune a fi soluționată problema participării magistraților-asistenți la ședințele de secție atunci când se analizează practica neunitară.

Este adevărat art.33 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție prevede că la ședințele de secție convocate de președintele de secție pot participa la dezbateri magistrații-asistenți din cadrul secției, cu vot consultativ.

În prezent magistrații-asistenți nu participă la ședințele de secție când se analizează aspect de practică neunitară, iar aceștia iau cunoștință de soluțiile adoptate după ce acestea sunt afișate în folderul comun al secției sau pe site-ul Instanței Supreme la rubrica dedicată Secției de contencios administrativ și fiscal, adică după semnarea procesului-verbal întocmit cu ocazia ședinței de către magistratul-asistent șef, ceea ce presupune trecerea unui interval de timp față de data ședinței de secție.

De aceea, pentru ca magistrații-asistenți să aibă cunoștință de toate argumentele avute în vedere la adoptarea unei soluții de practică unitară, voi propune colegilor judecători să fie de acord cu participarea acestora la ședințele de secție, dar numai la dezbaterile în care sunt discutate aspecte de practică neunitară.

În cazul în care nu va fi împărtășită propunerea, atunci vor fi transmise, în format electronic, materialele întocmite pentru ședința de secție, iar, ulterior, după semnarea procesului-verbal întocmit, să le fie comunicată și copia acestuia. În acest mod, magistrații-asistenți vor putea identifica cauzele aflate pe rol și care au un obiect identic cu cel al cauzelor în care au fost pronunțate soluții contradictorii.

6. Măsuri ce ar putea fi realizate pentru asigurarea unui climat adecvat de muncă:

Pentru desfășurarea unei activități eficiente, pe lângă asigurarea condițiilor materiale, este foarte important să existe un climat lipsit de discuții neprincipiale și, poate, chiar conflicte.

Este cunoscut faptul că multe conflicte și discuții apar atunci când nu există o repartizare echitabilă a sarcinilor ce au fost stabilite. De aceea, este necesară detalierea fișelor de post pentru grefieri, pentru magistrații-asistenți, chiar dacă atribuțiile acestora sunt prevăzute în legi și regulamente.

Chiar și în situația în care condițiile materiale în care se desfășoară activitatea unui colectiv nu sunt dintre cele mai bune, dacă între membrii aceluși colectiv există relații interumane normale, de colegialitate, de loialitate, atunci și sarcinile sunt mai ușor de îndeplinit.

Mai ales când volumul de muncă este foarte mare, pentru a obține bune rezultate este foarte importantă comunicarea și modul în care se transmit obiectivele ce urmează a fi realizate. Această comunicare a obiectivelor trebuie să fie una clară, concisă, coerentă, completă dar și politicoasă, indiferent de persoana care o realizează.

Pentru asigurarea unui climat propice obținerii rezultatelor dorite consider că este foarte importantă coeziunea întregului colectiv al secției, începând cu președintele de secție și până la grefierii ce își desfășoară activitatea în cadrul secției.

Asigurarea acestei coeziuni este condiționată de efortul pe care fiecare dintre judecătorii, magistrații-asistenți sau grefierii secției sunt dispuși să-l facă, ca și atitudinea pe care judecătorii o au față de cei cu care colaborează în cadrul completului, dar și față de ceilalți, de modul în care magistratul - asistent șef colaborează cu magistrații-asistenți și grefierii, de colaborarea și coordonarea grefierilor de către primii grefieri, însă, toate aceste eforturi trebuie dublate de activitatea președintelui de secție care să coordoneze munca tuturor și care să știe să gestioneze orice neînțelegere, indiferent de motivul apariției sale și persoanele implicate, evitându-se astfel pierderea timpului ce ar putea fi afectat realizării unor obiective mult mai importante.

Atunci când un colectiv acționează unitar, șansele ca rezultatele obținute să fie foarte bune sunt foarte mari. Prin specificul activității, la nivelul unei secții a instanței supreme, se poate considera că fiecare complet format din judecători, magistrați - asistenți și grefieri formează o „ echipă”, dar pentru ca rezultatele la

nivelul secției să poată fi unele bune sau foarte bune, este sarcina președintelui de secție să determine toate persoanele care activează în cadrul secției să acționeze în același fel, să reușească să unifice eforturile tuturor pentru desfășurarea unei activități eficiente la nivelul întregii secții.

Activitatea ce se desfășoară în cadrul unei secții, având în vedere că secția este și ea parte a unui întreg, trebuie integrată în munca depusă la nivelul instanței supreme de a demonstra că aceasta este ceea ce ar trebui să fie, prima dintre instanțele judecătorești din România. Integrarea aceasta se poate face printr-o bună și loială colaborare nu numai cu conducerea instanței supreme, cu Colegiul de conducere, ci și cu ceilalți președinți de secții, judecătorii ai celorlalte secții sau celelalte departamente ce funcționează în cadrul instanței.

Judecător,

Eugenia Marin

